

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมองค์กรและคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรสังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ระเบียบวิธีวิจัยประกอบด้วย
สาระสำคัญ 5 ประเด็น

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ปฏิบัติงาน ณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอ
เมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 1,301 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษากำหนดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

2.1. การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร
สำหรับการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนประชากรที่แน่นอน คือจำนวนประชากรที่ทำ
การวิจัยมีจำนวนที่สามารถนับได้ด้วยสูตรของ ยามานะ (Yamane, 1970 : 886 ; อ้างถึงใน
นิภาวรรณ ศรีโลฟุ้ง, 2543 : 30)

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างคน

N = จำนวนประชากรทั้งหมด จำนวน 1,301 คน

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง = 0.05

การวิจัยครั้งนี้กำหนดความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 (0.05)

คำนวณได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 306 คน

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	หน่วยงานองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		พนักงาน	ลูกจ้าง	รวม	พนักงาน	ลูกจ้าง	รวม
1	อบจ.กาฬสินธุ์	100	65	165	23	15	38
2	เทศบาลตำบลบึงวิชัย	14	8	22	3	2	5
3	เทศบาลตำบลเหนือ	14	21	35	3	5	8
4	เทศบาลตำบลห้วยโพธิ์	53	64	117	12	15	27
5	เทศบาลตำบลภู่อ	13	3	16	3	1	4
6	เทศบาลตำบลลำพาน	19	8	27	4	2	6
7	เทศบาลตำบลไผ่	16	11	27	4	3	7
8	เทศบาลตำบลภูดิน	12	16	28	3	4	7
9	เทศบาลตำบลเชียงเครือ	26	28	54	6	7	13
10	เทศบาลตำบลลำคดลอง	10	17	27	2	4	6
11	เทศบาลตำบลหนองสอ	21	36	57	5	8	13
12	เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์	106	299	405	25	70	95
13	เทศบาลตำบลนาจารย์	36	61	97	8	14	22
14	เทศบาลตำบลหลุบ	31	51	82	7	12	19
15	เทศบาลตำบลขมิ้น	15	20	35	4	5	9
16	เทศบาลตำบลกลางหมื่น	12	16	28	3	4	7
17	เทศบาลตำบลโพนทอง	20	32	52	5	8	13
18	อบต.หนองกุง	11	16	27	3	4	7
รวม		529	772	1301	123	183	306

2.2 การสุ่มตัวอย่าง

เพื่อกระจายกลุ่มตัวอย่างไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์อย่างครอบคลุมทุกระดับชั้น จึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยแบ่งหน่วยในการเลือกออกเป็นตำบล แล้วทำการหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของประชากรแต่ละตำบล จากนั้นจึงทำการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งสอบถามถูกแบ่งคำถามออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุตัว อายุราชการ สถานภาพสมรส ตำแหน่ง รายได้ ระดับการศึกษา ใช้คำถามแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรของบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 30 ข้อ ตามแนวคิดของคุกและลาฟเฟอร์ตี ที่แบ่งลักษณะวัฒนธรรมองค์กร ออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) ลักษณะสร้างสรรค์ 2) ลักษณะตั้งรับ-เฉื่อยชา และ 3) ลักษณะตั้งรับ-ก้าวร้าว ลักษณะของคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วยปานกลาง ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 32 ข้อ ตามแนวคิดของริชาร์ด อี วอลตัน 8 ด้าน ได้แก่ 1) ค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม 2) สภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ 3) โอกาสความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน 4) โอกาสในการพัฒนา และการใช้ความสามารถของบุคคล 5) การทำงานร่วมกันและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น 6) สิทธิส่วนบุคคล 7) จังหวะชีวิต 8) ความเป็นประโยชน์ต่อสังคม ลักษณะของคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ศึกษาทำการสร้างแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสอบถาม เริ่มจากกำหนดเนื้อหาและตัวชี้วัดที่ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเนื้อหาที่ได้มากำหนดเป็นคำถามตลอดจนการทดสอบคุณภาพเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การสร้างเครื่องมือ

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวข้อง สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

1.2 ร่างแบบสอบถามโดยอาศัยข้อมูล จากข้อ 2.1 ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัย

1.3 นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบปรับปรุง แก้ไข ความถูกต้องของแบบสอบถาม

1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุง แก้ไขแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ด้านเนื้อหา ด้านภาษา และด้านการวัดผล ประเมินผล โดยการหาค่าความสอดคล้อง (IOC = Index of Item: Objective Congruence) โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

คะแนน +1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

คะแนน 0 เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่

คะแนน -1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านดังนี้

1.4.1 รศ.ดร.สุทัศน์ ตันสุวรรณ วุฒิการศึกษา Ph.D. (Education Development)

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตกาฬสินธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

1.4.2 นางพิกุล ถิตย์อำไพ วุฒิการศึกษา กศ.ม. (ภาษาไทย) ตำแหน่ง รอง

ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติสามัญวัดประชาภิยม อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

1.4.3 คาบคำตรวจหญิงจินห์นิภา สำราญพงษ์ วุฒิศึกศึกษา ศน.ม. (รัฐศาสตร์) ตำแหน่ง ผู้บังคับหมู่กองกำกับการสืบสวน ตำรวจภูธรจังหวัดกาฬสินธุ์ ปฏิบัติหน้าที่การข่าว เทคโนโลยีตำรวจภูธรจังหวัดกาฬสินธุ์เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

จากนั้นได้นำข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.66 ขึ้นไป ไปหาคุณภาพของเครื่องมือ

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับพนักงานจ้างในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์อย่างง่าย (Item-total Correlation) ได้ค่าระหว่าง 0.72 ถึง 0.90 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าเท่ากับ .988

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ขออนุญาตราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้ศึกษาแจกแบบสอบถาม ด้วยตนเองเพื่อให้ได้แบบสอบถามกลับครบทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษานำข้อมูลมาลงรหัสแล้วทำการบันทึกในระบบคอมพิวเตอร์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร ทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดการให้คะแนนความคิดเห็นตามเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผลตามคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับสูงมาก

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับสูง

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับต่ำมาก

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน ทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดการให้คะแนนความคิดเห็นตามเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผล ตามช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับสูงมาก

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับสูง

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับต่ำมาก

4. วิเคราะห์เพื่อหาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอเชิงพรรณนา